

De fortabte sønners tydelige redigering af erindringsgodset

"De fortabte sønner" er kronologisk opbygget med kapitler, der angiver årstal og navn på den jegfortæller, der lægger stemme til. Andreas og Sune Gylling Æbelø skiftes til at fortælle, men deres fortællinger er i det væsentligste, deres ret ens erfaringer med at erkende deres seksuelle orientering, som er rettet mod eget køn i et miljø, hvor dette betragtes som en sygdom. Foto: Thomas A.

Inger Tejlgaard Olesen Ravn

08.09.2024

BØGER // ANMELDELSE – I den selvbiografiske dobbeltfortælling *De fortabte sønner* beretter Andreas og Sune Gylling Æbelø om en opvækst i den mørkeste og mest missionske del af Jylland og om at springe ud som homoseksuelle. Bogen er både veloplagt og underholdende, men føles også som en besynderlig oplevelse af udenomssnak og fortielse, skriver Inger Tejlgaard Olesen Ravn.

De fortabte sønner

Forfattere: Andreas og Sune Gylling Æbelø

Forlag: Lindhardt & Ringhof

Udkom 29. august 2024.

I den selvbiografiske dobbeltfortælling *De fortabte sønner* beretter Andreas og Sune Gylling Æbelø om en opvækst i den mørkeste og mest missionske del af Jylland, de

fortæller om at blive opdraget i, eller måske ligefrem indoktrineret i den rette tro, og de betror sig om rædslen ved sidenhen, som granvoksne mænd, at springe ud som homoer.

Udspring uden faldskærm fristes man til at tilføje.

Som udenforstående både i forhold til homomiljøet og det indremissionske Danmark griber jeg mig selv i at håbe, at fortællingen rummer en indsigt i nogle af de miljøer i Danmark, som jeg, der selv er af grundtvigiansk familie, og knapt nok kan bekende mig en almindelig kulturkristen tro, kun har de mest vage og tågede forestillinger om.

Forhåbninger, der også delvis indfries.

Løse ender i *De fortabte sønner*

De fortabte sønner er kronologisk opbygget med kapitler, der angiver årstal og navn på den jegfortæller, der lægger stemme til. Andreas og Sune skiftes til at fortælle, men deres fortællinger er i det væsentligste, deres ret ens erfaringer med at erkende deres seksuelle orientering, som er rettet mod eget køn i et miljø, hvor dette betragtes som en sygdom.

Bogen tager afsæt sidst i firserne med lillebror Andreas' minde om sin tidlige barndoms uskyldsrene flirt med homoerotikken i en tid før syndefaldet. "Edens have" som han selv kalder det. Herefter følger det slag i slag, fra Blå Kors' sommerlejr til kristne påskelejrskoler, vi oplever miljøet på indremissionsk seminarium i Nørre Nissum, hvor Sune bruger en del af sin ungdom, og vi følger Andreas' tid først på almindelig efterskole og senere hans tre år på Det Kristne Gymnasium i Ringkøbing.

Den ene kristne skoles opdragelsesmetoder efter den anden udlægges, mens brødrene krydsrefererer til hinanden, men omhyggeligt holder den øvrige del af deres familie udenfor.

Brødrene Andreas og Sune Gylling Æbelø. Foto: Thomas A.

De mennesker, der har stået de to brødre nærmest i deres opvækst gengives kun i små perifere tilbageblik. Mens det er en forståelig prioritering, giver det også denne læser en besynderlig oplevelse af udenomssnak og fortielse. Og mens deres egen familie holdes relativt skadefri i den undervejs muntre og underholdende gengivelse, bliver brødrenes forsøg udi den påbudte heteronormative *ikke*-seksualitet før ægteskabet ind imellem til et muntert causeri, og hverken kærester, provstefædre eller svigermors farsbrød skånes.

Mens de første mange sider fortælles veloplagt og underholdende, kan jeg ikke sige mig fri for en følelse af, at den del af fortællingerne er blevet redigeret og fortalt så mange gange, til kærester, terapeuter, venner, ved middagsborde, i elskeres arme og i terapeutens bløde armstol, at ordenes traumeforløsende værdi har mistet magt, saft og kraft.

”Vi sidder i sovesofaen på hendes kollegieværelse i et af pigehusene og drikker kaffe og kæderyger. Altid den kulsorte kaffe og de proppede askebægre blandt unge kristne. Jeg har af og til svært ved at få mit hoved rundt om den vilkårlighed, at kristne gerne må ryge og i udpræget grad gør det. Gift og tjære direkte ned i skaberværket og ingen løfter et øjenbryn. Frivillig sex før ægteskabet, derimod, og fanden er løs i missionshuset.”

Det er også noget af det, den opmærksomme sprognørd kan lade sig irritere over: En gengivelse af en episode, der foregår i de tidlige halvfemsere, hvor ord som ”social kapital” og anglicismer såsom ”Jesus freaks” og ”Jeg har af og til svært ved at få mit hoved rundt om...” flettes ind som det mest naturlige i verden. Det betyder, at lidt af troværdigheden går tabt: Underholdningsværdien på trods bliver det simpelthen for tydeligt, at der er en selviscenesættende refleksivitet på spil.

Mor er ikke vred, mor er ... frastødt?

I anden halvdel af bogen rådes der i vidt omfang bod på den relative stilhed, hvad angår familien Gylling Æbelø: Der fortælles om moderens reaktion på *udspringet*. De to fortabte sønner er hver for sig og helt uvidende om både den andens seksuelle orientering, samt beslutningen desangående, nået frem til at ville fortælle deres mor, hvordan det forholder sig. Andreas kommer først og Sune må samle op:

”Andreas er den samme, som han hele tiden har været, og at vi jo elsker ham, som vi altid har gjort, og jeg lader, som om det ikke er mig selv, jeg taler om, og foreslår det

synspunkt, at det jo trods alt ikke er jordens undergang. Til det grådskriger min mor ind i røret: "HAN ER BØSSE, Sune!"

Sigende nok er det først i denne del, at jeg føler mig rigtig involveret i de to drenges traumatiske coming-of-age-fortælling. De to drenge er på dette tidspunkt voksne mænd. Det får læseren til at overveje, hvor anderledes denne homoseksuelle skam er, overfor den seksuelle skam, de fleste af os heteronormative var ved at dø af og under, da hormonerne først kørte deres all-night-cabaret med os som teenagere?

Jeg studerer bogens forside, et billede af de to drenge, der står med det solblegede hår og misser mod solskinnet, storebroderen med armen beskyttende om lillebroderen. På bagsiden genspiller de deres roller, nu som voksne. Storebrors arm stadig beskyttende om lillebror. Man har kun en barndom, den ændrer sig aldrig.

ANDREAS & SUNE GYLLING ÆBELØ

DE FORTABTE SØNNER

Måske er det at gå i for små sko, når jeg hænger fast i den tydelige redigering af erindringsgodset? Der, hvor bogen er helt fremragende, er i forhold til den hjemmevante måde fortællerne navigerer mellem de kristne sekters højborge i Danmark, steder som de fleste af os knapt aner eksistensen af. Det er kendskabet til de uskrevne regler f.eks. i forhold til bryllupstaler, afhængigt af hvilken sekt, der fejrer deres unge. Det er det alt for intime kendskab til biblens mest kantede og ugæstfrie afkroge. Derfor skal man læse bogen.

Efter anmeldelsen

Da jeg for nylig i arbejdssammenhæng besøgte Ringkøbing, studsede jeg lidt over skiltet ved en velfriseret indkørsel til en større, skoleagtig bygning.

“Det Kristne Gymnasium” stod der. Jeg er selv gymnasielærer. Jeg læste navnet højt og min chauffør, en yngre kvindelig kollega, nyligt rekrutteret fra Aarhus, kommenterede først blot med et: ”Ja.” Hun rømmede sig. ”Det er ikke så tit, man i dag hører kollegaer, der taler om, at en elev kommer fra *en god kristen familie*. Men det sker altså her.”

Vi talte ikke mere om det, men nøjedes med at tænke lidt i stilhed. Det var jo ikke, fordi man ikke vidste det.

Klik dig videre til mange flere anmeldelser fra bøgerne verden [lige her](#).

Lindhardt & Ringhof

Sune Æbelø

Inger Tejlgaard Olesen Ravn

Inger Tejlgaard Olesen Ravn er cand.mag. i litteraturvidenskab og engelsk, lektor ved Campus Vejle, forfatter til artikler til Dansknoter, fagblad for gymnasieansatte dansklærere. Er jyde, bijobber som Shetlandspony og skriver dårlige digte på...

Modtag POV Weekend, følg os på Facebook – eller bliv medlem!

Hold dig opdateret med ugens væsentligste analyser, anmeldelser og essays i **POV Weekend** – hver fredag morgen.

Det er gratis, og du kan tilmelde dig her →